

Cotisațiunile, abonamentele și
orice cereri relative la expediție
precum și costuinielo privitoare la
redacție, se trimit pe numele ca-
sierului G.H. NICOLAU directo-
rul școlor de băieți No. 3 Piatra-N.

ABONAMENT : Învățătorii și
institutorii din alte județe precum
și persoanele care nu-s în corpul
didactic, vor plăti ca abonament
3 lei pe an.
Abonamentul se va plăti înainte

„PROPĂȘIREA”
REVISTA SOCIETĂȚII CORPULUI DIDACTIC
DIN
JUDEȚUL NEMȚU

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Anul IV. Piatra N. 15 Noemyre 1899 No. 2.

ȘCOALA PRIMARĂ

**Considerațiuni generale asupra felului
educațiunii ce trebuie să se dea
copilului în școala primară.**

Articol dedicat învățătorilor urbani și rurali.

Școala primară este prima treaptă de învățământ pentru copil. Acolo se pun bazele instrucțiunii lui viitoare. Mentea copilului, când intră în școala primară, e ca o ceară môle, asupra căreia se întipăresc adânc

tote impresiile ce le capătă de la învețătorul său, toate cunoștințele ce i se inculcă de acest adevărat apostol al învățământului; chemat să dirigă primii pași șovăitori ai copilului, plătând la corp ca și la minte și nedat încă cu școlă. Învețătorul sau institutorul are o dublă chemare: Să îndrumeze mintea copilului spre căpătarea de cunoștințe utile și tot de odată să-i dea precepte frumoase pentru conducerea lui în societate. Aceasta de a doua sarcină, care constituie partea educativă propriu zisă, trebuie să aibă preponderența asupra celei d'ântei. Ceea ce n'au putut să facă părinții din diferite împrejurări, învețătorul să completeze.

Nu e destul ca omul să posedă o doză oarecare de instrucțiune, mai mult sau mai puțin bine digerată, să mai cere ca să fie înzestrat cu acele calități pe cari noi în vorbirea obicnuită le numim *calitățile inimii* și anume: iubirea părinților, respectul către bătrâni; iubirea umanității în genere, sentimentul datoriei, respectarea dreptului altuia, sentimentul responsabilității iubirea frumosului, adevărului și binelui, etc. Iar mai presus de toate acestea trebuie dezvoltat la copii sentimentul cetățenesc: *iubirea de patrie* și sentimentul solidarității pentru un scop comun: *înălțarea patriei* pe toate căile, în toate ramurile activității omenesci. Natural aceste principii nu se pot sădi în ei de cât în raport cu putința de înțelegere a copilului. De aceea sarcina învățătorului primar e foarte grea, căci trebuie să se scobore la nivelul fragedelor inteligențe ale copiilor și să le înplante pentru prima dată germenii acestor idei cari mai târziu vor încolți, vor crește și vor da rîdile utile societății, familiei și lor înșile.

Pentru această misiune, grea și delicată, se cere învățătorului mult tact, multă dibăcie și multă răbdare. Trebuie să useze totdeauna de blândețe și de moderațiune. O purtare aspră, brutală față de copil e tot ce poate fi mai nenorocit, căci ea demoralizează, degradează în ochii sei proprii pe copil și în cele din urmă îl desgustă de școlă și de învățatură, formând din el un deklasat periculos societății. Bătaia, mai cu deosebire bătaia, trebuie proscrisă (alungată) din școli. Dacă e adevărat că „vorba dulce mult aduce“, apoi aceasta e și mai adevărat când se aplică la copil.

De aceea chiar s'a crezut că cel mai bun învățător pentru copil, la intrarea sa în școlă primară; este *femeia*, femeia care ține loc de mamă, care face tranșiția mai ușoră de la viața de familie a copilului la viața de școlă. Femeia care are o fragezime de sentimente pe care nu o posedă barbatul, cel puțin în același grad, și o îndemânare educativă necesară copilului în primii pași pe cari îi face în viața de școlar.

Însă trebuie ca învățătoarea să se identifice bine cu rolul ce îi incumbă să fie cât mai asemuitore unei mame bune (legitime), iar nu unei mame vitrige. Să iubească copiii ce i s'au încredințat spre creștere dojenindu-i cu blândețe iar nu cu asprime, cu brutalitate. Prin această din urmă purtare îl faci pe copil rău, ascuns și îndărătnic și ajunge la un rezultat cu totul contrariu de cel ce-și propune școlă și în special școlă primară, care are e mai mare înrăurire de cât toate asupra caracterului copilului, de ore-ce în prima vârstă el e mui impresionabil de cât ori și când și mai sus-

ceptibil de a contracta deprinderi bune sau rele, cari cu greu se mai pot schimba în decursul vârstei. De aceea trebuie mare luare aminte ca copilul să prindă gust de a merge la școlă, unde scie că va fi întâmpinat cu duioșie și bună-voință, iar nu intimidat și înfricoșat prin asprime și brutalitate. Școlă trebuie să fie un loc de atracțiune, iar nu de repulsiune pentru copil.

Cunoscințele trebuie să le capete copilul treptat, fără sfortare ținându-se una de alta ca inelele unui lanț, mergând de la simplu la complex. Copilul nicisă nu bage de seamă îngreuiarea treptată a studiilor. Capitalul lui de cunoscințe, sporind pe nesimțite, ȳ va rămânea, formând baza studiilor mai înalte. Ceea ce se învață cu plăcere și fără prea mare sfortare se întipărește în minte și rămâne asimilat pentru tot-deauna.

Mai cu deosebire însă, învățătorilor primari, vorbiți copiilor de *patrie* și de vitejiile străbunilor lor. Nu perdeți un moment din vedere acest lucru. Mici narațiuni istorice în cari se glorifică faptele mari și folositoare țarei ale celor ce au cârmuit-o în diverse timpuri, sunt indispensabile întregirii educațiunei ce se dă copilului în școlă primară. *Limba și istoria patriei* trebuie să ȳși aibă locul prim, locul de onoare în școlă primară, ca și în celelalte școli de o treaptă mai înaltă. Prin ele se va forma din copil omul viitor, viitorul cetățean conscient de drepturile și îndatoririle sale, mândru de naționalitatea și obârșia sa.

În aceste timpuri de slăbire a moravurilor publice, naționaliste și politice, trebuie ca copilul să fie crescut într'o atmosferă de civism și naționalism, care se facă

din el un bun patriot, gata să-și apere cu tărie drepturile lui cetățenești și politice, când cine-va i le ar încălca. Mai presus de toate se aibă dragostea moșiei, dragostea țărișorei lui, care l'a vădut născendu-se și pe care i au hărăzit-o străbunii lui, prin veacuri de lupte și suferințe, păstrând-o neatinsă de încălcările vecinilor și ale diferitelor hordă barbare, cari în dese rânduri au năvălit și poposit prin aceste frumoșe și roditore locuri, cari au fost, sunt și trebuie se rămăie patria noastră.

Trebue de asemenea atrasă atențiunea copiilor asupra fertilităței acestei țări, bogățiilor de la supratață și din senul seu, asupra spiritului de asociație și de inițiativă privată, cari sunt sufletul marilor întreprinderi destinate de a îmbogăți țara, a'i spori resursele de tot felul și a o face cunoscută celor l'alte națiuni, tare înăuntru și respectată în afară. Neapărat că aceste lecțiuni vor porni de la economia domestică spre a ajunge la cea națională. Procedeu în capatarea cunoscințelor de tot felul e același: de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex. Copilul trebuie să câștige în germen toate aceste varii cunoscințe sub formă de istoriore morale sau mici conversațiuni narrative și descriptive tot de odată, cari să'l intereseze fără a'i obosi mîntea formând primul substrat al inteligenței lui viitoare.

Încă o dată: dați copilului o educațiune națională, spre a putea mai târziu pastra integritatea teritoriului și a limbei și a putea ajuta ca cetățen folositor, la *propășirea patriei*.

Voï, învățătorii primari, conduceți primii pași a copiilor și aceștia sunt cei mai anevoioși de făcut. „En toute chose c'est le premier pas qui coute“, dice un proverb frances. Meritul cel mare dar e al celor cari au să dirigă acest prim pas.

Fiți dar la înălțimea misiunii ce societatea v'a încredințat și veți bine-merita de la densa, veți bine-merita de la patrio.

Al vostru voitor de bine

Mircea G. Vernescu

Ortografia Școlilor Primare

„*Omnia mutantur.*“

Se vorbește mult, pôte prea mult, asupra rezultatelor slabe ce dă școla noastră primară, sub toate raporturile, dar mai ales, sub raportul exprimării prin scris, a gândurilor ce-î preocupă pe foștii noștri elevi; și . . . mai totdeauna, pe drept cuvint. Mulți {constată starea nemulțămitoare, în care suntem cu această ramură de activitate; însă n'au toți răbdarea și putința, de a se convinge — în parte măcar — asupra cauzelor acestei stări. De obicei, în materie școlară, totul se aruncă asupra învățătorilor; căci, a lor era sarcina să facă pe copii stăpâni pe acesta gingașă uneltă a civilizațiunii, pe scriere; ei trebuiau să încredințeze tinerelor vlăstare tot secretul, tot mecanismul scrierii, ba să-î și deprindă a o mânui potrivit intereselor ce vor avea de resolvat. A mă încerca să disculp pe învățătorii, de partea lor de răs-

pundere în această materie, mi se pare că ași zădărnici timpul; deci nu voi face acesta.

Eu voi cerceta, voi arăta cetitorilor acestei reviste, o cauză capitală a rezultatelor slabe ce ni le dă redacțiunea sau scrierea în școlile primare; și această cauză este actuală *Ortografie*, după cum nădăjduesc, că voi dovedi din cele ce urmează.

Scrierea, este mijlocul prin care transmitem altora ideile, planurile, cugetările, știința noastră, în fine tot ce credem și avem nevoie de comunicat contemporanilor depărtați de noi, și succesorilor noștri. Scrierea, ca și vorbirea, la început a fost cu totul rudimentară. Nisce trăsături caraghioase, inchipuind oameni sau alte vietăți, în diferite pozițiuni, formau prima scrisoare. Istoria ne păstrează un frumos exemplu în astă privință: Darius, vestitul rege persan, care ajunsese cu oștirile sale până la Dunăre, că să se războiească cu Geții, primi de la dănsii o solie, cu o pasere, un șorece, o brâncă, și cinci săgeți, pe care nu învățat i le tălcui astfel: „Dacă Persii nu vor putea sbura în aer ca paserile; sau nu vor putea între în pământ, ca șorecii; sau nu se vor putea ascunde în ape, ca brâncele, atunci, să se aștepte la o moarte sigură, din partea nenumăratelor săgeți veninoase ale Geților. „Se scie, că mărețul Darius se întorse, fără a se mai întâlni cu amenințătorii Geți“. Dacă acea solie a fost în natură, sau dacă a fost transmisă pe o cōjă de lemn ori pe o piele, e în tot cazul alcătuirea unor semne, pentru a deștepta anumite idei; e un început de scriere.

Hierografele, de care se serviau popoarele vechi, culte, ne arată un grad înaintat al scrierii; căci, cu tot aspectul lor de rudimente, totuși, erau orânduite conform unor

anumite reguli. Hierogliful, reprezentând oameni, ființe s'au lucruri, în diferite pozițiuni, trebuia să răspundă la o idee întregă; de aceea, discifrarea lor se face cu multă greutate, mai ales că nu a fost nici un scriitor, care să facă cunoscut secretul acestui mod de expresiune grafică. Scrierea chineză, care posedă câte un semn propriu fiecărui cuvânt, este un salt foarte mare către progres, în această materie; însă bogăția vocabularului acelei limbi, care numeră câtevazeci de mii de cuvinte, este o pedică neînchipuit de grea la grabnica tălmăcirii gîndurilor; de aceea cultura înaltă a prea vechiului și prea puțin cunoscutului popor este un mister, la care nu tocmai mulți pot ajunge. Vocabularul celor mîrginiți la minte necesitănd 400-500 de cuvinte, ar cere multă trudă și abilitate ca să-î aplici corect semnele; dar literații, cari întrebuintază câte 8—10 mii de cuvinte, ar fi puși în imposibilitate de a-și manifesta cugetările, prin aceea enormitate de caractere grafice.

Scrisul întemeiat pe sunetele primordiale, ce le scote organul vocal în timpul glăsurii, e o adevărată eucerire, care face din mînuirea oricărei limbi — cât de bogată în cuvinte — un mijloc foarte lesnicios de comunicare indirectă. Astă-dî, mînuirea în scris a unei limbi, nu-î lucru greu, mai nu se resimte, chiar și pentru cei cam sîraci cu duhul; căci: vorbirea cea mai armonioasă, ca și cea nu tocmai plăcută; cugetările înalte, ca și cele elementare; fantasiile poezilor iluștri, ca și îngustele inchipuiri ale poporului, se eșcută verbal printr'un număr foarte restrîns de sunete primare. Vorbirea noastră este foarte variată și foarte greu de priceput; scrutînd-o însă cu răbdare, vedem că basa ei este un mic număr de sunete prime, cari, combinate

Între ele în diverse feluri, ne dau limbele bogate, cu dește de miș de cuvinte.

Pe acest principiu al scrutării graiurilor și al discompunerii oricărui limbă în elementele cele mai simple, numite *sunete*, se întemeiază scrierea limbelor mai nouă; și, tot în acest mod s'a procedat și cu limba românească.

Limba noastră, despre care un mare înveșat frances a dis că: „este una din cele mai frumoșe și mai armonioșe limbă“, e articulată numai din 35 de sunete primare și anume: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, z, ț, ș, ea, oa, ă, î, ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, și ghi.*); și, pentru arătarea în scris a acestor sunete, noi avem numai 21 de semne grafice sau litere: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, și z; iar restul de 14 sunete îl arătăm tot prin aceste 21 litere (ori adăugându-le câte un accesoriu: ț, ș, ă, î—ba și é, ó,—ori luându-le câte 2-3 la olaltă: ea, oa, ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, și ghi). Acestă sărăcie de litere vine de sigur din pricină că ne servim de un alfabet al altei limbă, de alfabetul latin după cum fac tôte ficile acestei ginți. E un obicei că nașionile de gință latină să se servească de alfabetul latin, cele de vișă germană să se servească de alfabetul german, cele de vișă slavă să se servească de alfabetul slavon. De altfel noi care am primit credinșă creștină prin slavă, am luat atunci limba slavonă, ca limba de rugăciuni; și prin urmare și alfabetul chirilic (slavon) pe care l'am aplicat și la limba noastră nașională, până când ne-am luat stigmatul vișii noastre, alfabetul latin, în

*) Nu sânt puse nuanșările de durată și de ton; nici sunetele dialectelor; de oreo n'au atăta înșămățate; nu-s cerute imperios.

care negăsind litere respective tuturor sunetelor, articulate de mult influențata noastră vorbire, și având în vedere compunerile din alfabetul slay, am procedat, precum s'a dis mai sus pentru restul de 14 sunete.

Dacă fie-care națiune și-ar fi alcătuit un alfabet propriu al limbii sale, sau dacă s'ar fi admis caractere speciale fiecărei limbi pentru literile derivate, caractere ce ar fi marcă sigură a unui popor, atunci am fi scutiți de asemenea codiți și combinațiuni, cară încurecă mult de tot pe bieții începători. Intemeiat pe experiența și observarea consciincșă a acestui fapt, în 9 ani de dascălie, susțin că, începătorii în ale scrierii, trăesc forte rău cu literile derivate și mai ales, cu cele derivate prin combinațiune.

Dacă sunetele ce n'au caractere proprii ar fi mai puține, lucrul n'ar fi tocmai greu; însă, cind 14 (2/5), din cele 35 de sunete nu-și au litere proprii, e împovorător de tot pentru copii; și, greutatea ce apasa asupra minții lor, nu e numai în clasa I-a a cursului primar ci și în celelalte clase, ba și în totă viața lui. Absolvenții cursurilor primare și chiar din cei ce au vedut câte o clasă, două secundare, ne scriu: stragină, marchină, ducenă, frincie,, ș. a. în loc de strachină, margină, dughenă, fringhie, etc. Acest trist rezultat îl cred datorit, mai ales, faptului că alfabetul nostru, nefiind complet, cere prea multă tărie psihică tinerilor copilași.

Însă, oricum ni-î alfabetul, trebuie să ne folosim de el; nu putem avea pretențiunea de înlocuirea lui; de și n'ar fi tocmai greu, pôte. Am stăruit asupra acestui punct ca să se scie, că copii au mult de lucru, fără reglementările ortografice, fără pretențiunile mai ulterioare, ce s'au reclamat și se reclamă de la scriere.

Să venim la subiect.

Regulele convenite, pe cari trebuie să le păzim în scrieri, se numesc *Regule Ortografice*. Regulele ortografice sînt foarte necesare, pentru unificarea modului de utilizare al unui alfabet, și pentru înlesnirea sau ușurarea experienței și a înțelegerii. Întrebuințarea orî cărui alfabet necesitează o mulțime de regule ortografice, ca: Despărțirea cuvintelor între dîsele, întrebuințarea punctuației: întrebuințarea semnelor de ton și alte semne convenite a înlesni justa exprimare a celor ce simțim, pentru ca cetitorul orientat asupra acestor regule — să nu mai aibă nici o dificultate în prinderea înțelesului celor scrise.

Regulele ortografice se impun, pentru că scopul scrierii este să oglindească exact și economicos toate gîndurile noastre; scriitorul în compunerea sa grafică își expune sufletul său, cu toate cunoștințele hotărîtoare într'o materie, ca să le cercetăm și să le dăm prețul meritat. Scrierea, ne conformă regulelor ortografice, este necorectă, grea de înțeles și nevrednică a servi pentru manifestarea vieții noastre sufletești de aceea reglementele ortografice s'au întrecut în a ne impune la accesorii grafice; pentru ca, cu cîteva rînduri scrise să arătăm tot cât scim.

Principalele accesorii ale grafiei sînt următoarele:

- a). Punctuația, pentru pause (punctul, virgula, etc.)
- b). Semnele de ton (întrebare, mirare, gîndire, etc.)

(Va urma)

Gh. Al. Giobanu
Învățător Andrieșeni, Iași

Metodica Istoriei.

(Urmare).

În predarea orî-căreî lecțiunii de istorie se va proceda cam ast-fel:

Dacă m'ași afla la prima lecțiune de istorie din clasa III, Carol I, Rege al României, în loc să încep lecția direct cu regele Carol I, ași enumera mai întâiu școlarilor mei câte-va instituțiuni ce se pot vedea sub ochii lor: casa de economie, spitale, judecători, drumuri împetruite, drumuri de fer, le-ași vorbi de moșteșugurî comerț, școle etc. După ce am analizat într'un chip simplu, fie-care din aceste puncte ași spune că multe din aceste instituțiuni nu existau în momentul când poporul Român, a încredințat regelui Carol domnia țării.

Ași adăuga că orașele ca și satele înolau în necurățenii, ce dau naștere adese-orî la epidemii de tot felul. Dreptatea se da adesea nu celui ce o avea, ci aceluia ce plătea pe judecător mai bine; la armată se chema de regulă numai fiii saracilor, iar ai bogăților erau scutiți prin fel de fel de mijloce, țara întregă plătea un tribut umilitor Turcilor și așa mai departe. După introducerea potrivită și anunțarea lecțiunei să face narațiunea de către învețător. Ea trebuie să se facă liber și fluent. Pentru aceasta trebuie pregătiri acasă. Pregătirea trebuie lucrată în scris și memorisată temeinic. Dacă propunatorul istoriei vine în școlă fără

pregătire îndestulătoare, atunci cuvîntarea sa cea ne sigură nu va putea exprima nici convingeri, nici sentimente însuflețitoare, deci nu va putea educa pe școlari. Istorisirea trebuie să fie clară, regula aceasta cere ca învățătorul să vorbească într'un limbajiu simplu și ușor. Claritatea pretinde ca ideile să urmeze în ordine și consecvență logică unele după altele. Construcțiunile au să fie scurte, simple și lămurite. Vorbele străine și necunoscute trebuie să se evite sau dacă nu se pot evita să fi fost explicate în introducere. Pe lângă claritate să mai cere înca de la propunător și însuflețirea adevărată pentru faptele de care vorbește, dacă învățătorul este pătruns de însuflețire sinceră pentru sorta omenirei, atunci școlarii vor consimți cu dînsul și povestirea lui cea simplă și clară va lăsa urme durabile în inimile lor.

Sunt propunători care atrag, entuziasmeză și mișcă până la lacrimi pe micul auditoriu. Ferice de așa învățător. Dar cum acest dar nu se întâlnește tot-dea-una, e bine ca învățătorul să se mulțumească, în lipsa de asemenea talent, cu o expunere rece a faptelor, căci elevii pot simți silința nenaturală a sa și în cazul acesta tot efectul lecțiunii este pierdut.

Narațiunea are să fie intuitivă căci de altmintrelea nu se poate stărni în școlari interes adevărat și durabil pentru istorie. Învățătorul trebuie dar să enareze faptele pe cât se poate de viu, să descrie persoanele atât de plastic ca și când școlarii le ar avea înaintea ochilor prezentându-le tablouri și hărți. Mai greu este intuiția internă, stări psihice, sentimente, intențiuni, caractere. În casuri de acestea momentele psihologice se vor

tălmăci prin exemple luate din experiențe de ale copiilor, în raport cu stările lor sufletești. În fine mai observăm că dacă o singură narațiune nu ajunge, în vețătorul mai poate repeta, însă pe cât posibil tot cu aceleași cuvinte. Când piesa e mare se împarte în mai multe părți, formând unități metodice. Se repetă apoi bucată povestită cu ajutorul întrebărilor și în urmă câți-va din cei mai buni elevi vor repeta totă bucată ce formează lecțiunea. Se aduc apoi cazuri de asociație și se extrage la fine și învățătura. Unii povățuesc ase face și cetirea lecțiunei din carte.

Învățămîntul istoriei găsește un puternic ajutor în mijlocele intuitive ca: hărți, reliefuri, excursiuni la locul unde s'au petrecut evenimentele, dacă e posibil. Tablourile sinoptice și genealogice sunt de mare ajutor pentru studiul istoriei, trebuiesc însă duse la cea mai simplă expresiune.

Din istoria cursului primar trebuie mai cu seamă să stoarcem partea imorală, lăsînd partea științifică și erudiția pe sama celor alte grade de învățămînt.

O colecție de gravuri istorice ne-ar fi un puternic ajutor pentru popularizarea istoriei naționale.

Cele mai bune lecțiuni de istorie nu sunt nimic, dacă nu sunt însoțite de un bun sistem de întrebări. Aceste întrebări s'ar putea reduce la trei feluri:

1) Întrebări relative la fapte, II relative la sens și al III relative la apreciere,

Întăiul soiū de întrebări se face cu scop de a face pe copil să ne dea compt despre ceea ce a trebuit să citească sau să povestească.

Al doilea soi, se pun cu scop de a cerca chipul cum a priceput copilul.

Și al treilea âū de scop de a Jeprinde pe copil sã reflecteze asupra acțiunilor omenești, trecându-le prin filiera rațiunei și conștiinței sale.

Mulți pedagogi și istorici dintre cei mai eminenți s'au ridicat cu multă dreptate contra obiceiului de al judeca evenimentele și omeniī din trecut după ideile și preocupățiunile prezentului. Nu noi trebuie să aducem în învețămīntul istoric vederi subiective și preconcepute, ci să lă.ăm ca istoria însă-si, conștiincios studiată să ne formeze apreciațiunea.

* * *

Nu de mult timp învețămīntul istoriei în școla primară, s'a complectat prin introducerea legendelor istorice. Este acum întrebarea, dacă aceste povești tradiționale trebuiesc trecute cu copiii prin filiera criticeī istorice, arătând toate contraversele la care dă naștero obiectul tradițiunei, orī prezentându-i faptele așa cum se povestesc, fără ai ascunde că ele au dat loc la o critică seriōsă ce o va cunoște, făcīnd un studiu mai special al istoriei. Desigur părerea din urmă ar fi cea mai adoptabila.

Legendele nu trebuiesc prezentate ca un studiu aparte de restul istoriei, nu. ci le vom considera că basa acestui învețămīnt ca canavaua pe care vom broda în extensă întregul învețămīnt istoric din cursul primar; fiindu-ne cunoscute: importanța istoriei, scopul ei și normele generale de predare ușor ne va fi să

pășim la lucru, începând cu legendele asupra predărei cărora aș avea de zis cam următoarele:

Să presupun că am de predat cea întâi lecție de istorie, care după programa nouă, e legenda lui Negru Vodă.

În loc de a începe de odată cu povestirea legendei ași căuta mai întâi, să deșept sau să pun în sufletul copiilor, idei de care să leg pe cele din legendă, sau cu ajutorul cărora să se înțeleagă mai bine cele expuse. Astfel ași atrage atențiunna copiilor asupra actualelor mijloce de comunicație (soșele pietruite, străle regulate și luminate) asupra locuințelor de adă (case frumoșe, cu ferestre mari) mijlocele de cultură (ca școlele de toate gradele etc. etc.), asupra siguranței și ocupațiunei noastre și așa mai departe. Le-ași spune că cu câte va sute de ani, în urmă, era cu totul alt-fel.

Comunicația era grea, locuințele erau ocolite cu ziduri mari, ferestrele erau cu obloane, se călătorea cât se pôte de puțin și cu pericolul chear al vieței; țara era pradată de dușmani, locuitorii trăeau prin ascundătorile munților etc. etc.

După ce am făcut această introducere, anunț lecțiunea și fac povestirea, într'un stil potrivit cu inteligența copiilor, se pun întrebări copiilor spre a reproduce bucata, mai întâi parte cu parte și apoi în întregime urmează morala etc. La finea lecțiunei se va găsi scrise pe tablă titlurile unităților metodice. Se scot cărțile, se atrage atențiunea asupra chipului din carte se face citirea bucății explicându-se ceea ce se crede neînțeles. Dacă ne-am afla la adoua, a treia legendă introducerea sau analiza se face prin resumarea lecțiunei precedente și apoi urmează stărnirea ideilor aper-

ceptive și anonțarea după care une-ori arătăm tabloul respectiv.

* * *

Intregul conferinței mele care l'am prea dezvoltat în raport cu timpul de care dispunem, poate fi folositor, dar partea aceea care-l chear necesară e desigur aceea în care am expus normele predărei, din care vă rog a-mi da voie să fac un scurt resumat.

La ori ce lecțiune de istorie planul de acțiune al propunătorului trebuie să fie următorul:

I. Trebuie să ne însușim fondul, consultând câți-va autori. Având cadrul determinat îi dăm forma cea mai apropiată de mintea copiilor. Notăm pe hârtie toate lucrurile de care se vorbește în noua lecție, datele, obiceiurile, organizația țării etc. etc. Deșteptăm toate aceste cunoștinți în mintea copiilor, prin întrebări sau explicări aducem în punctul luminos al conștiinței ultimele evenimente cunoscute de școlar, evenimente care au să intre în legătură causală cu noile fapte. Se anunță noua lecțiune. Se face expunerea de către învățător. Se chestionază copiii. Se narază lecția de cei mai buni școlari fără întrerupere. Resumarea jăcă un rol însemnat, cu ajutorul ei putem face compunerea ce ne cere programa, la finea trimestrului. Se trage conclusia pe care învățătorul trebuie s'o aibă formulată de înainte. Aceasta se dobîndește sintetizînd dintre cunoștinți pe acele care vor forma premisele conclusiei. Conclusia se scrie une-ori pe tablă de către învățător și de către copii pe caete împreună cu titlurile unită-

ților metodice. Une-orî conlusia e înlocuită prin sentințe morale, proverbe și poesii relative la lecția predată.

Ne mai rămâne acum *aplicația*.

Mulți cred că la o lecție de istorie nu se mai face aplicație, că dă ră aici nu-î vorba ca la Matematici d. e. unde se pôte da o problemă, la care școlarul să pôte aplica regula știută ; cu toate acestea se cere și e de foarte multă trebuință să facem aplicare și la lecțiile de istorie. Câte sentimente nobile și patriotice, câte judecăți sănătoase nu se pot desvolta la copii cu aceste aplicațiuni. Cu aceasta putem desvolta caracterul. Ca să facem aplicație la o lecție de istorie n'avem decât să propunem copiilor problema unei comparațiuni între faptul espres și un altul identic, ori cu totul opus : d. e. comparația între revoluția de la 1848 și de la 1821, — comparația între patriotismul omenilor de la 1848 și de la 1769, ori comparația între starea țării între timpul lui Mihai Bravul și Brâncovănu etc. Sau putem cere să se facă și să se espună resumatul unei lecțiuni ori resumatul faptelor unei epoce.

Tonul învețămîntului atârnă de situațiunea ce descriem, fiind triști când descriem timpurile de grea cumpăna, entusiasmați când descriem faptele de isbândă ale eroilor și dornici de înaintare când descriem progresele națiunei.

Când în fie-care învețător va fi o iubire de patrie ca Ión Vodă cel Cumplit, atunci în fie-care Romîn va fi un Popa Stoica și în fie-care Romincă o Maria Putocanca.

F. G. Ionescu

Dirigintele școlei din Tîrgul

Pașcani

4 Lecție de Exerciții de memorie

Toporul și pădurea

DIV. III, AN. II RUR.

PLANUL LECTIUNEI

I. a) Cu ce tăem lemne? Câte părți deosebim la topor? Din ce e făcută cōda toporului? Pentru ce se pune la topor, cōdă? De unde se aduc lemnelor?

b) Astă-dî, vom înveța o istorie frumoasă despre „Toporul și Pădurea”.

II. a) *Se povestesc de învățator, cuprinsul întregii poezii*, după următoarele puncte:

1. Un țeran începu să slujească pădurea, cu un topor fără cōdă.

2. Țeranul n'a isbutit.

3. Țeranul, punând toporului cōdă, și-a ajuns scopul.

b) *Se cetesc de învățator, întreaga poezie*, rar și cât se poate de natural. Vezi „Cartea de Cetire” pentru div. III an. II, de G. D. Scraba etc., pag. 127.

c) *Se cetesc poezia, în întregime, de un școlar bun.*

d) *Se cetesc, din nou, poezia, de către elevi, provocându-i învățatorul să spună înțelesul celor cetite, la fie care frasă.*

Se esplică: *inventă*—descoperire.

e) *Se reproduce poezia de către școlari, cu vorbele lor proprii.*

f) *Idea fundamentală sau morală a fabulei.* Poesia predată e o fabulă. Autorul ei a voit să ne arate prin această poesie, că *cele mai multe rele nu ne vin de la streinî, ci tot de la unul de-ai noștri.*

III. a) Să ne iubim unul pe altul, să ne iubim țara!

b) Să se dea de memorisat poesia, acasă.

c) După ce se va deprinde de școlari recitarea poesiei, să se dea de scris, din gând, într'o $\frac{1}{2}$ oră de ocupație.

NB. În ședința viitoare de exerciții de memorie, când se va repeta poesia predată acum, se va face, pe scurt biografia, lui Grigore Alexandrescu. Cîtîndu-se în carte notița biografică, se va explica; satire = poesii în care autorul atacă relele și prostiile omînilor; *meditațiuni* = gândiri; *impresiuni de călătorie* = mișcări sufletesci avute cu ocazia călătoriei (pe care a făcut-o pe la mănăstirile din Oltenia).

Intr'o $\frac{1}{2}$ de oră suplimentară, se va citi de învățator, din revista „Albina”, an I, pag. 439 „Notiță despre viața lui Grigore Alexandrescu”, arătînd și lăsînd pe copii să privească, câte-va momente, portretul acestui poet.

V. Gostăchescu

Învățătorul comunei Șoldănesci, Cotuna
Hârtop, Jud. Suceava

Compunerile și genurile lor

(Urmare)

În ceea ce privește treptele formale, liber e fie-

care dascāl, sǎ se conducǎ dupǎ acele cari-ī convin mai bine, sau cu cari e mai deprins.

Astǎ-ți, mai fie-care metodist are treptele lui formale. Ori-care ar fi treptele formale și ori cǎte ar fi ele la numer, tōte au de basǎ aceleași legi psihologice.

Eu am predat și predau compunerile—și ca mine vor mai fi și alții— dupǎ aceste trepte formale :

- I. Pregătirea,
- II. Anunțarea,
- III. Predarea,
- IV. Asociarea,
- V. Generalisarea,
- VI. Aplicarea și
- VII. Semnalarea.

F. V. Ungureanu
Climesei

Escursiunea la SIHLA

(Urmare)

A doua zi diminețǎ plecǎm cu carul cu boi în spre Sihla. Un timp mergeam împreună, toți pe jos, îndeletnicindu-ne în drum cu culesul fragilor și cǎpșunelor. Treceam delurī, coborǎm vǎi și ne scǎldǎm în mǎri de margarete, albăstrele și garofițe. Din cǎnd în cǎnd un fag ne umbreșce, un arin doinesce din crengi. De la un timp, Veta, D.I.D., fratele și eu mine, ne rēțacim complectaminte de ceilalți.

Din pǎdure, în pǎdure, dǎm în plin codru. Pe drumul

așternut c'o pătură môle din miile de frunzi roșietice, suflă de anî, nu se aud alte glasuri de cât ale noastre. Dôr foșnetul frunzelor și țacănitul ciocănitorei, ne mai întovărășese în acel pustiū selbatic . . ; ici, colo, stânci urieșe, acoperite cu păduri de mușchiū străjuese drumul . . . Linistea de môrte ce era în juru-ne, acea pătură grôsă de foi ruginite, spulberate de decî de anî urieșele stânci ce apăreaū din loc în loc, îmi făcu impresia unui vast cimitir . . ; părea că mă aflu într'o veche cetate, într'un castel fermecat, din povești, unde răsuna o dată, sgomot, mișcare și vieță, dar . . vântul stingeri suflă în palat, și aripa morții atinse pe cei vii . . ; icona ei o vedeaî pretutindenî . . . Acele frunzi verzi și pline de vieța de altă dată, și care îngrășaū acum pămîntul, îmi zugrăveaū ochilor, osemintele celor ce locuiseră odinioară acest palat neinsuflețit; iar stâncile ce apăreaū pe după desişuri de brazi, îmi păreaū monumente ce străjuesc căpătăiul unui pumn de țerênă omenescă—; vântul sufla jalnic prin frunzișul capacilor, și paseri selbatice întrerupeaū din când în când, liniștea și tăcerea mormentală din juru-ne; și glasul lor rēgușit, atât de sinistru, atât de selbatic și de jalnic, în cât simțeam, cum ni se rādica pērul de pe cap . . . și cât de greū apăsa asupra-ne, atmosfera acestei „vale a plingerii“ . . . ; și apoi . . . totul reintra în tăcere! Aciiași codri, aceleși stânci, aciași vultanî mândri, ce-și fâlfâie, a lene, aripele, prin țăriile vēsduhului. . .

La un moment dat, mlaștinî, în carîpiciorul se tot duce, se așterneaū drumului; în dreptă noastră se rādicaū munți urieși. Vēdurăm bine, că ne-am rētăcit. Ce era de făcut? Inaintarea devenise cu neputință, ca să ne întorcem îndărăt nu mai puteam. căci nu mai cunosceam drumul . . . Singura speranță de scăpare, era să urcăm munțele, cu alte cuvinte

să ne rădicăm pe un părete lunecos ca ghiața.—Să-ți descriu greutățile aceluși suiș, mi-ar fi peste putință. După un vîrf se rădica altul, și altul, și altul, de credeam că nu mai am sfîrșit. Cu cât urcam, cu atît muntele devenea mai vertical; sēmēuță de brad, scuturată de vînt, năpădise cōstele muntelui și-l făcea urcarea mai anevoioasă. Lunecam la fie-ce pas; ne acățăm cu mîncle de o buturugă, de vr'un ciot, ici și colo de tufe bētrēne de smeură, sau de crenguțele unui brad abia rēsērit. Și dacā n'am fi avut acest ajutor, apoi de bună sēmă, că și astă-dî, am zace în prăpastia din vale.

Ajungem pe înălțimi mari; dăm de un șes, pe cōstele cārnia se întindeau bētrēne păduri de brazi. Insfârșit, auzim glas de om! Erau lucrători ce parchetau pădurea pentru cherestrea.—Ne-au adus puțină apă într'un corn, spunēdu-ne că de acolo, dăm spre Hangu, Cēhlău . . . Trebuia să ne întorcem dară, cale de decî de kilometri. Apucăm pe alt drum, pe unde se cunosceu și urmele carului, în care se aflaseră ai noștri, și cari acum, sosiți la schit, și îngrijați de întârșierea noastră, trimeseră omeni să ne caute, pe cînd bunul călugăr poruucise să se tragă clopotele, dōr le-om auzi. — Mergem încă mult și dăm de cîmp coperit cu flori, și presărat cu numeroșe stînci. O surată ne îndrēptă calea, un călugăr ue strigă de sus, de pe stîncă, și insfirșit dăm peste Sihla . . . o dată cu apusul sōrelui, și noi plecaserăm din Văratice, pe cînd se îngăna nōptea cu ziua.

Prăpădiți de osteneală, însetați și flămîndi ca nișce lopi, luarăm masa, și apoi, întovărășiți de călugăr, ne suirăm sus, la stîncă, de unde ne puteam da mai bine sēmă de poziția schitului.

Ce tablou măreț! Ce privelisce grandioșă, îți oferă

natura! Totă măreția și sëlbatăcia firii se arată aci, în plină splendorē!

Codri de brađi, se aștern, cât ține zarea, pe munții înalți până la cer! Și capetele falnicilor brađi, pare că, ating albastrul nemărginitului! Stânci uriașe, bêtrene ca vremea, ca dinsa de statornice, stau neclintite de veacuri pe cōstele munților, înfruntând cu nepesare, furtunile și vijeliile vremii! Văi prăpăstioșe, în brău de munți încinse, par că se prăbușesc în adâncimi. Covor de păduri se aștern pe întinsul munților. Culmiuriieșe de brađi străjuesc părăiașe ce șoptesc tainic în adâncimea văilor!

Frasinī, stejari și plopī, mestecăni și arini, fagi și carpeni, brađi și paltini, încing mândra horă la bătăia vântului; ei cântă, și cântul lor duios și sublim, îngănă pe un glăsuīt ademitor, o doină cerească și fermecătore — doina codrului — de apururi neînțelēsa doină, ruga de sēră a bêtrenelor păduri! Și cântul lor se înalță încet, încet, din adâncimile văilor, străbate văduhul, și un frēmăt de brađi, un anēt de codru, umple albastrele țării cu accentele unei muzici nespuse de dulce, negrăit de fermecătore! . . . Departe, departe, în albastre și haotice înălțimi, troncăză nepătrunsul și imensul nemărginitului! . . .

Sufletul nostru, perdut în sëlbatăcia și măreția lui, își înalță gândul mai sus, cătră creatorul și stăpănul acestor haotice țării! Un sentiment de neînțelēsa tēmă, unit cu iubire și dragoste, îți întornă pașii cătră schitul de-alături, unde, genunchiul ți se încovoae și gândul să înalți cătră Dănsul!

Biseriçuța acēsta de lemn, bătută de vânt și de plōe, cu o singură iconiță, aședată pe altar, c'o înfățișare atât de simplă și de mohorită, îți îndrumă sufletul către idei

triste și melancolice. Și te gândești că, în vale ori în del
la șes ori la munte, pretutindenî om-î același!

Aceeși nesiguranță a puterii sale, aceeași șovăire,
aceeși neputință de a pătrunde încalcitele taine ale firii de
unde—la toți—același izvor de sentimente de sfidă, de
credință, aceeași trebuință de a simți ajutorul unei puteri
superiore lui, aceeași nevoie de a-și înalța simțirile către
ziditorul și conducătorul acestui haos nepriceput!...

Mult, mult, am fi rămas noi acolo, pe acele înălțimi
și ruini de stânci, dacă amurgul ce se tot lăsa peste văi,
nu ne-ar fi amintit că, curând mantia nopții—țesută în
umbră și întuneric—avea să se lase asupra-ne.

Coborând de pe stâncă, vizitarăm în trecet și peștera
martirei Teodora, ce inspiră o dată pe duiosul Nicoleanu.

Ne-am întors pe inoptate, de asta dată cuminiți,—
toți în căruță.

Vorbă, cântece, gălăgie. Pădurî de brazi într'o
parte și alta, luna ne lumina calea, ce țermuia malul unui
pârâu somnuros, și stelele apăreau una câte una . . . Intra-
răm prin vadul dintre munți, în grandioasă Agapie.

Luarăm masa în car, sub cerul albastru, iar la Văra-
tic, ajungem târziu, târziu, când cucuși anunțau revărsatul
dorilor

Acum sunt în cerdac. La biserica din apropiere se
trag clopotele, și sunetul lor duios și melancolic, îmi înto-
vărășesc liniile.

Bate vântul și-mi amintește zile trecute . . . , nopți
de vară petrecute acasă, la vatra părintescă, când, singură
în balcon, mă pierdeam în întunericul poetic al nopții, și
visam ore întregi, la palida lună,— timpuri, timpuri, duse

pe aripile trecutului . . . !

Primește o dulce îmbrățișare de la depărtata ta

(Olteo

Proverburî, locuțiuni proverbiale și fel de fel de idiotisme.

Cu explicațiuni necesare.

(Urmare)

XCIV. Capet.

237. *Tote 'n lume au un capet*, adică nimica nu ține cât lumea. *Humana vana.*

238. *Om scote-o noî la un capet*, adică am să dăm de un sfârșit, ne vom ajunge ținta, vom reuși.

239. *N'o mai scoți în capete cu ele*, adică nu te mai poți înțelege.

240. *I-a facut capetu*, adică l'a mântuit de viață.

241. *Capetu*, adică pe sfârșit, gata.

242. *Ne vom mai întâlni noî macar la un capet de pod*, adică să nu te gândești că n'o să se mai întâlnească om cu om ș'apoi . . .

243. *I-am dat de capet*, adică l-am aflat.

244. *Pune capet o dată*, adică sfârșește.

XCv. Capră.

245. *Capra face și oia trage*, se dice de cel care suferă pentru altul.

246. *Capra sare masa, iada sare casa*, se dice când veđi că copilul întrece încă pe părinții sei, în ale lumet (mai cu sēmă rele).

247. *Capră riiôsă*, se dice celui rău care încă tot umblă cu capul pe sus.

XCVI. **Car.**

248. *Are binele cu carul*, adică f. mult.

XCVII. **Care.**

249. *Care maș de care*, adică cu toții pe întrecu-tele.

XCVIII. **Cariu.**

250. *Rode ca cariu 'n lemn*, se dice de cel care caută tot la pricină, în casă, de te omără.

IC. **Carte.**

251. *Aș carte, aș parte*, adică dacă ai ceva la mână scris, tot mai bine; dacă însă scii și carte și mai bine.

C. **Catrafus.**

252. *Ș'a luat catrafusele*, adică s'a dus cu totul lui tot, par'eă nici n'a mai fost.

CI. **Casă.**

253. *Casa omului e și raiu și iad*, se dice când e ceva și mai rău în casă, să nu te superi tare.

254. *Să disvălim casa voastră, s'acoperim pe-a noastră*, se dice când cine-va vra s'arâte că n'are de lucru și mai vorbesce că adică să nu ședem degéba . . . ca glumă.

255. *E strîmt în casă*, adică ai dice ceva, ai face ceva, da e cine-va care nu pôte și nu trebuie să audă și să vadă . . . Impedică.

256. *Dute la casa cui te are, că mai bine 'r pare*, se dice celui care vine când și unde nu trebuie și pe care nu-l poți suferi.

257. *Nu ține (duce) casă bună cu el*, adică nu trăiesc bine cu el, nu se împacă bine.

258. *Omul, în casa lui, n'are voie să stea unde era?* Se dice celui ce 'și alege un loc nepotrivit de stat, în casa lui, de la povestea celui ce de frică sta sub masă.

259. *Așa mai vii de-a casă*, așa e bine și potrivit ce faci.

260. *Se face el stăpân în casa omului*, adică se amestecă acolo unde nu 'i treba lui.

CII. Căciulă.

261. *I-a eșit pãru prin căciulă*, se dice celui care atât de mult a așteptat ceva.

262. *Pune căciula în băț și te judecă sau judecă-te la căciulă*, se dice celui care să pörtă fără nici o judecată sau socotință, că nici n'are cine să 'l mai judece, de cât el la sine însuși, la capul lui.

263. *Pe căciulă*, adică am pus a se da pe căciulă, adică de fie-care.

264. *Are să me rōge cu căciula 'n mână*, adică are să 'i pară reu, are să vină tot la mine.

(Va urmá)

George A. Cosmovici
Tg. Nemițu

Bălcescu, viața, scrierile sale.

(Urmare)

La vârsta de 19 ani el intră în serviciul armatei cu rangul de cadet (sau junker, de la cuvântul german „jung“ = tiner) în cavalerie ca toți feciorii de boer, în urma stăruitorilor cereri ale mamei și ale rudelor sale a-și alege o carieră. El preferise miliția, pentru că-l lăsa timp mai liber ca să-și urmeze studiile sale neîntrerupt și pentru că birocrația nu putea conveni unui caracter neatârnat, mândru, ca al său.

În contra obiceiurilor fraților sei de arme, tenorul Bălcescu consacra orele de recreație studiului autorilor clasici și mai ales istoriei naționale, pentru care simțea vocațiunea.

Către finele anului 1839, el avu curajul de a lua inițiativa unei instituțiuni folositoare: propuse deschiderea unei școli pentru învățatură militarilor de rangurile de jos. Vodă Ghica primi cu plăcere propunerea și-l însărcină chiar pe dînsul cu funcțiunea de profesor. Rezultatele fură minunate.

În patru luni el învăța pe „unter-ofițerii“ regimentului No. 3 ce se afla în garnisonă la București, să citească și să scrie, cele 4 operațiuni din aritmetică, iar din geografie împărțirea politică a Europei.

Scandalul însă fu mare. La una din lecțiuni întâmplându-se să asiste și un șef de companie al regimentului, No. 3, când tinerul profesor vorbea elevilor sei despre populațiune și întinderea teritorială a statelor, de odată

este întrerupt și apostrotat de către acel șef cu următoarele cuvinte: „Cine vre odată a putut mesura pământul și număra câte lighione de ómenî și de limbî mai sunt pe fața lui!“ Bietul profesor fu silit aș-î înecă risul.

La examenul ce elevii deteră la finele anului, asistă și Vodă Ghica și remase pe deplin mulțumit, dar fiind-că consulatul rusesc nu putea privi cu ochi bunî o asemenea întocmire folositoare, școla se desființă.

Cu câțî-va ani mai înainte, se formase în țeră o partidă liberală și patriotică, care făcea opoziție puternică lui Alecu Vodă Ghica; această partidă organizase loja masonică, societatea filarmonică, teatrul național.

Nicolae Bălcescu, inspirat de o credință seriósă pentru regenerarea societății, întră în relațiuni strînse cu Cămpineanu, capul partidei naționale, care reușise a strânge în juru-î tot ce era mai cu inimă și mai cu inteligență în țeră. La 1838 acestă partidă alcătuî un proiect de constituție în care se proclamău: egalitatea, unirea cu Moldova, principe străin improprietărîrea țeranului, emanciparea femeî. Se iscăli proiectul și colonelul Cămpineanu plecă prin Turcia în Europa occidentală, împuternicit să negocieze în cea dintăi, rescumperarea tributului prin o sumă analógă, și în Europa să propună Unirea țerilor, abolțiunea protectoratului rusesc și să găsescă și vre un principe strein. Colonelul Cămpineanu avea cu el acte autentice prin care să arete aroganța și proiectele Rusiei în țerile năstre, și să compromită pe Ghica la Constantinopole ca hain, iar în Europa ca instrumentul planurilor ruseșci. Proiectul de

constituție se depuse la cabinetele Angliei, Franței, etc. La întorcerea în țară, Câmpineanu fu arestat din ordinul Rusiei și trimis la Plumbuita. Această indignă partidă națională, și Bălcescu, cărui a nu-i lipsea nici rezoluțiunea forțe, nici curajul revoluționar, se puse împreună cu Mitică Filipescu în capul unei conjurațiuni: Era anul 1840, când, sultanul Mahmud muri; Ibrahim, fiul lui Mehmet Pașa al Egiptului, se apropiase de porțile Constantinoplei, și un conflict european sta gata de a isbucni, Bălcescu crezuse că tocmai este timpul de a resturna pe Vodă, de a mentui patria de jafuri și abusuri, de a rădica țară totă în picioare și a o pregăti pentru lupta contra năvălitorilor cari ar fi voit să ne răpescă naționalitatea. De aceea și repezi câte va proclamațiuni cu un program de o nouă constituțiune.

Complotul se descoperi; Vodă Ghica nu vedu în această mișcare de cât o conspirație în contra vieții lui, însă se înșelă, căci Bălcescu nu ura pe Vodă. Acesta scia bine că nefericirile țării decurg din situația politică creată de Muscali și că domnul orî cât de bune intențiuni ar fi avut, era paralisat de influența streină și de omenii ce-l înconjurau. Filipescu stătu 2 ani în închisorea de la Snagov cu picioarele în apă, din care causă muri, iar Bălcescu 2 ani la mănăstirea Mărgineni, până ce Bibescu se sui pe tron și-l liberă. „Inchisorea el studie Istoria națională, îi operă un câmp întins și fertil de exploatat. Pentru culegerea documentelor, inscripțiilor și tradițiilor, făcu o călătorie pe la mănăstirile din Carpați“ căutând, — după cum ne-o spune

însuși — sub ruine, urmele măririi strămoșesci. “

În 1848 debută cu publicarea în „Fôea științifică și literară“ (ce apărea în Iași sub redactarea lui Cogălniceanu, Alexandri și Ion Ghica) a unei lucrări de merit: „Puterea armată la Români“, pe care o laudă mult Eliad în „Curierul românesc.“ „Puterea armatei“ apărură și'n limba franceză în „Revue de l'orient“, la 1846. Tot în „Fôea științifică și literară“ Bălcescu publică: „Comentarii asupra bătăliei de la câmpii Rigiăi sau Cosova“, unde arată că Româniții n'au fost trădători în aceea bătălie.

La 1848 colaborează cu A. Tr. Laurian la revista „Magazinul istoric“ în care — după cum spune Cogălniceanu — tinerul N. Bălcescu trata chestiile istorice și sociale cu o vervă, cu bărbăție, cu un stil necunoscut încă în jurnalistică românească.

Studiile sale loveau adânc despotismul țilei, protectoratul rusesc, clasa aristocrată, dar aruncău seminții în ogorul național și pregăteau spiritele pentru revoluție.

Din pricina unui alt studiu: „Starea socială a muncitorilor plugari“ fu nevoit să se expatrieze, căci guvernul căută să-l aresteze. Prin Italia și Franța timp de 3 ani de țile adună material pentru opera: „Epoca Românilor sub Mihailu Vitezul“.

El îndemna pe tinerii studenți Moldoveni și Munteni la formarea a două societăți: una în București și alta la Paris cu același scop: Luminarea națiunii. În aceste societăți se cimentară acele legături care aveau să folosescă atât de mult, mai în urmă ideii salvatoare a Unirii.

(Va urma)

Olimpia Theodoru